

A. N. Ostrovskij:

LES

Překlad: Leoš Suchařipa

Režie: Josef Janík

Výprava: Marta Roszkopfová
Dramaturg: Roman Císař

Představení řídí: Jarmila Paulerová
Text sleduje: Jiřina Čížková

RAISA GURMYŽSKÁ
AXJUŠA
MILONOV
BODAJEV
VOSMIBRATOV
PETR
ALEXEJ BULANOV
KARP KARASOV
ULITA
PAVLÍK
GENNADU NEŠTASTLIVEC
ARKADIJ ŠTASTLIVEC

ALENA TOMÁNKOVÁ
LENKA KUCHARSKÁ
PAVEL HANDL
JIŘÍ ZACH
MILAN SOVA
PAVEL TOMANKA
MIROSLAV KUDELA
BOHUSLAV ČVANČARA
MARIE VIKOVÁ
KOSTAS ZERDALOGLU
MILOŠ ČÍZEK
VLADIMÍR ČAPKA

A. N. OSTROVSKIJ – 1823 – 1886. Pocházel z rodiny soudního úředníka, usedlé v kupcecké čtvrti Zamoskvořech. Nedokončil právnická studia, stal se úředníkem u obchodního soudu, kde měl příležitost pronikat do majetkových a rodinných poměrů a poznat patriarchální mravy kupců, měšťanů a úředníků. Od mládí byl zaujat divadlem, od 1851 se celé věnoval literatuře. V 60. letech zorganizoval se skupinou kulturních činitelů Umělecký kroužek /Artističeskij kružok/, později Spolek ruských dramatických spisovatelů a po léta byl jeho předsedou.

Prvními celovečerními dramaty Ruka ruku myje /též s názvem Bankrot, 1850/, Jitro mladého člověka /1850/, Chudá nevěsta /1852/ se přihlásil k tradici sociální ušvédčující komedie Fonvizinovy a Gogolovy. Vystupuje v nich jako stoupenec naturální školy, detailně propracovává sociální prostředí a charakter, mravně pokřivené majetkovou nerovností a chtivostí peněz.

Poreformní vývoj ruské společnosti ke kapitalismu zachytil nejvýrazněji ve hrách Proradné peníze /1870/, Les /1871/, Nebylo groše, najednou dukát /1872/, Vlci a ovce /1875/. Dramatické a tragické polohy v nich kombinuje s ostře satirickými, až fraškovitě groteskními, využívá i lyrických postupů a symbolů k vyjádření svého soudu nad světem.

Na repertoáru jeho dramatických děl vrostla celá škola realistického hereckého a režisérského umění. Byl spjat zejména s Moskevským Malým divadlem, kde jeho tradice žije dodnes. – Vytvořil 47 divadelních her různých žánrů, na sedmi se podílel s jinými autory, 20 her přeložil. Svým sociálním dramatem se stal Ostrovskij nejtypičtějším představitelem ruské dramatiky před A. P. Čechovem.

PREMIÉRA 15. ČERVNA 1984

V roce 1880 si A. N. Ostrovskij ve svých zápiscích poznamenal: „Vynalezení zápletky je proto obtížné, že zápletky jsou vlastně lži, kdežto básníci musí jít o pravdu. Šťastný byl Shakespeare, který používal hotové legendy: nejenže nevynalézal lež, ale do živé pohádky vkládal pravdu života. Básníkovi nejde o to, aby vymýšlel neobvyklé zápletky, ale o to, aby i nevěrohodnou událost osvětlil zákonitostí života.“

Komedie Ostrovského se málo dotýkají společenské činnosti, bezpochyby proto, že sám náš měšťanský život, překypující formálností všeho druhu, skoro vůbec nepodává příklady opravdové činnosti, v níž by se mohl volně a široce projevit člověk. Zato jsou u Ostrovského neobyčejně plné a plasticky zobrazeny dva druhy vztahů, kterým se u nás člověk ještě může věnovat celou duší – vztahy rodinné a vztahy vlastnické.

N. A. Dobroljubov

Člověk chce vidět vítězství myšlenky, chce být odměněn. V umění se musí mluvit tak, jak mluví všichni. Ale ještě důležitější je pamatovat si slova Ostrovského, že psát se musí nejen jazykem, kterým lid mluví, ale také jazykem, ve kterém lid žije. – Jazyk snění, to je vznešený jazyk umění. Člověk často zakrývá vznešenost svého lid slovem všedního života.

V. Šklovskij

Naděje Ostrovského nešly v podstatě dále než k převýchově společenské morálky. Patos jeho her se upínal víceméně k tomu, aby se ocitla na prvním místě nespravedlnost, aby vyšla najevo hrůza ukrývající se v postavení závislého člověka, utlačovaného a omezeného ve svých nejlepších citech, aby bylo jasno, jaké utrpení působí krutost, hrubý egoismus, bezduchost a mravní zaslepenost vládnoucích obyčejů, aby se probudil zájem o duchovní ušlechtilost člověka a všim tím byl vyvolán čtenářův a divákův soucit s oběťmi a hněv proti utlačovatelům.

A. P. Skaftymov

Program Státního divadla v Ostravě připravil Roman Císař, výtvarnice programu a grafická úprava: Marta Roszkopfová. Typografická spolupráce: Vladimíra Drongová. Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., provoz 21, Ostrava 1, Novinářská 7, R 39080. Povoleno Sm KNV č. J. Kult/899/84-Neum/ma/193/16. Všechna práva k zastupování tohoto díla provozuje DILIA. Cena programu 1,50 Kčs.

Vedoucí výroby a technického provozu: Ing. Ivan Bílek. Vedoucí dekoračních dílen: Markéta Kuhová. Vedoucí výroby kostýmů: Eliška Zapletalová. Jevištní mistr: Přemysl Kirschner. Mistr osvětlení: Jaroslav Řezáč. Zvuk řídí: Marie Krejčí. Mistr vláseknáry: Vojmil Nytra. Mistr rekvizitárny: Eva Wiesnerová. Mistr garderoby: Zlata Nezhybová.